

legis van de wet van 1888 (het artificiële karakter van de strafuitvoering moet tegengegaan worden door een deel van de straf in gecontroleerde vrijheid door te brengen), tegen de praktijk dat vele gedetineerden slechts veel later dan op één derde vrijkomen, en tegen de hele structuur van de strafuitvoeringspraxis. De Hoge Raad acht dit alternatief dan ook niet opportuun.. Ook de oplegging van een soort terbeschikkingstelling na afloop van de straf, geïnspireerd op hoofdstuk 7 van de wet op de bescherming van de maatschappij, een hoofdstuk dat vaak diende aangepast te worden om in overeenstemming te zijn met de Europese verdragen, kan, ook al zou de toepassing ervan berusten bij een strafuitvoeringsrechtbank, op niet veel begrip rekenen vanwege de Hoge Raad.

De Hoge Raad pleit eerder voor een tweede uitweg, met name deze die in de oriëntatienota van de minister werd aangegeven. In de eerste plaats dient de negatieve selectie adequater te worden toegepast, en daarin dient het belangrijkste criterium niet meer te zijn de morele verbetering van de delinquent, doch de actieve medewerking aan zijn reïntegratieplan. Een dergelijk plan wordt uitgewerkt onder de verantwoordelijkheid van de administratie, in samenwerking met de Gemeenschappen. Actieve inzet en de graad van realisme ervan vormen belangrijke criteria voor de negatieve selectie. De beoordelingsbevoegdheid dient te berusten bij een jurisdictioneel orgaan belast met de strafuitvoering, die in aangepaste samenstelling de huidige probatiecommissies, commissies ter bescherming van de maatschappij en raadkamer kan vervangt. Ten derde dient de werking van de dienst maatschappelijk werk strafrechts-toepassing doorgelicht te worden, en dient gezocht hoe deze dienst beter aan zijn opdrachten kan tegemoet komen. Tenslotte pleit de Hoge Raad ervoor het parket informatie te laten geven over de impact van een voorwaardelijke invrijheidstelling op (het milieu van) de slachtoffers. De diensten slachtofferonthaal bij de parketten kunnen de taak krijgen de slachtoffers in te lichten over het verloop van de V.I.-procedure en de vermoedelijke datum van V.I., en bij hen informatie in te winnen die dienstig kan zijn voor de staat 78 en de op te leggen voorwaarden.

J. GOETHALS

DIPLOMA'S ACHTER DE TRALIES IN DE STRAFINRICHTING TE OUDENAARDE

Onderwijsproject: begeleide zelfstudie hoger beroepssecundair onderwijs
richtingen: hotel keuken, sanitair helper personenzorg, kantoor

1. Situering en beleidsvisie

1.1. UITGANGSPUNT

Onze beleidsvisie heeft als uitgangspunt: iedere straf is eindig. Bijgevolg dient het detentiebeleid te zijn gericht op voorbereiding tot terugkeer in de maatschappij en dit met maximale kansen tot reïntegratie. De invulling van de tijdsbesteding dient, binnen de marges van een veiligheidsbeleid, volledig gericht te zijn op reclassering in de meest ruime zin.

1.2. GEDETINEERDENPOPULATIE IN DE STRAFINRICHTING OUDENAARDE

De strafinrichting Oudenaarde herbergt hoofdzakelijk langgestrafte gedetineerden binnen de leeftijdsklasse van 20 tot 45 jaar, met een lage scholingsgraad, waarbij een zeer grote en continue participatie wordt vastgesteld aan diverse activiteiten waaronder taallessen, creativiteit, muziek en sporten. De behoefte aan nuttige activiteiten met lange termijnkader teneinde de lange strafduur te overbruggen is groot.

1.3. BIJZONDERE PROBLEMATIEK DER DETENTIE EN REKLASSERING: STRAFAANVAARDING, ZELFINZICHT, RESOCIALISERING, RESPONSABILISERING

Zowel de maatschappelijke veiligheid als het individueel belang van de gedetineerde en zijn familie vereisen dat tijdens de detentie actief de sociale reïntegratie van de vrijgelaten gedetineerde wordt voorbereid. Naast diverse aspecten als huisvesting, behoud van familiale en/of vriendschapsbanden, speelt het verwerven van een aangepaste en stabiele tewerkstelling een essentiële rol bij de lange en moeilijke weg naar de maatschappelijke reïntegratie.

Het verstrekken van een aangepaste scholing of herscholing van de gedetineerden verhoogt de kansen van de invrijheidgestelde gedetineerde op de arbeidsmarkt. Een stabiele tewerkstelling vermindert de kansen op recidive.

Het doelgericht leren tijdens de periode van lange detentie heeft anderzijds ook een therapeutisch effect bij de gedetineerde, bij wie opnieuw de intellectuele vaardigheden worden gestimuleerd en de wilskracht ontwikkeld om een positief resultaat te behalen na enige inspanning en doorzetting. Het volgen van een opleiding verhoogt ook de zelfwaardering; het gebrek hieraan voedt, uit criminologisch standpunt bekeken, dikwijls het onaangepast maatschappelijk gedrag, gepaard gaande met agressie en drift naar onmiddellijke behoeftebevrediging.

Tevens biedt het doelgericht leren, met deze trapsgewijze prestaties en beloningen, aan de student-gedetineerde een totaal andere tijdsbeleving. Waar voorheen door een langgestrafte de tijd als een onoverkomelijk langdurend blok werd ervaren, is de tijdsbeleving nu opgesplitst in zesmaandencycli die ieder op zich als overbrugbare tijdsklippen worden ervaren.

Dit gunstige effect op de tijdsbeleving heeft eveneens een positieve invloed op het algemeen welbevinden van de gedetineerde en beïnvloedt op gunstige wijze zijn strafaanvaarding.

De student-gedetineerde ervaart dat de straftijd echt zinvol wordt ingekleurd en dit op een wijze waarop hijzelf de volledige verantwoordelijkheid neemt.

Deze ervaring komt mijns inziens in zeer sterke mate tegemoet aan de behoefte tot responsabilisering in de meest brede zin zoals zij dient begrepen in de strafinvulling.

2. Oriëntatienota van juni 1996

Ons onderwijsproject, gericht op het bekomen van een wettelijk diploma, door begeleide zelfstudie, vormt een perfecte toepassing van de oriëntatienota van juni 1996.

Daarin stelt de Heer Minister van Justitie dat de vrijheidsberovende straf reïntegratiegericht dient te zijn.

3. Samenwerkingsakkoord van 28 februari 1994 tussen Vlaamse Gemeenschap en Justitie

Ons onderwijsproject kadert volkomen binnen de geest van dit samenwerkingsakkoord waarin aan

Vlaamse Gemeenschap een ruime verantwoordelijkheid wordt toebedeeld inzake maatschappelijke dienstverlening aan gedetineerden met het oog op hun sociale reïntegratie.

4. Akkoord met Examencommissie derde afdeling

Het beletsel voor langgestraften naar diplomagericht onderwijs werd opgeheven door het akkoord van de Examencommissie derde afdeling van mei 1994.

De langgestrafte gedetineerde is trouwens in de materiële en reglementaire onmogelijkheid om tijdens zijn opsluitingsperiode de strafinrichting te verlaten om deel te nemen aan de officiële examenzittijden van een school of examencommissie te Brussel.

Om aan deze onmogelijkheid tegemoet te komen is met de examencommissie overleg gepleegd.

Wij bekwamen in mei 1994 het akkoord dat vanaf de examenzittijd van oktober 1994 en volgende zittijden de examinatoren zouden zetelen in de strafinrichting te Oudenaarde telkens zich kandidaat gedetineerden inschrijven voor de examens.

5. Voorbereidende overleg en keuzes

In mei resulteerden de besprekingen met de Examencommissie Derde Afdeling in de keuze van navolgende drie studierichtingen in de strafinrichting te Oudenaarde:

Hoger Beroepssecundair Onderwijs, afdeling:
Hotel Keuken gemeenschapsrestaurant,
Sanitair helper Personenzorg,
Kantoor

De keuze voor H.B.S.O. werd doelbewust gemaakt omwille van:

- 1) volwaardigheid van diploma hoger middelbaar niveau;
- 2) meest aansluitend bij het studieniveau der gedetineerden met de laagste drempel;
- 3) praktijkgedeelte is vlot realiseerbaar met minimale investering in de Strafinrichting Oudenaarde;
- 4) vier eerste studievakken vijf voor de drie richtingen gelijklopend.

Inzake **studievolgorde** werd voor volgend schema geopteerd:

Het volledig studiepakket wordt als volgt opgesplitst in zes delen (=klassen)

Gemeenschappelijk gedeelte:

1. wiskunde-biologie
2. humane vakken (aardrijkskunde en geschiedenis)
3. talen (Nederlands en Frans)
4. Richtingsgebonden vakken (bedrijfsbeheer)
5. Technische vakken richting Hotel Keuken, Sanitaire helper personeezorg, Kantoor
6. Praktijk richting Hotel Keuken, Sanitair Helper Personenezorg, Kantoor

Ieder deel wordt gedurende zes maanden *a rato* van twee uren per week begeleid door een leerkracht.

De volgorde der vakken in het gemeenschappelijk gedeelte is **doelbewust** gekozen:

1. Wie lange tijd niet meer heeft gestudeerd, of nooit studie-ervaring heeft gehad kan met het vak wiskunde oefening per oefening zelfvertrouwen opbouwen en gaat met betrekkelijk zelfvertrouwen naar de eerste examenzittijd.
2. Het deel humane vakken vormt een intense uitdaging in concentratie en geheugentraining. Het examen was bij aanvang schriftelijk omwille van de spreekangst bij de eerste studenten-gedetineerden. Momenteel opteren wij voor mondeling met schriftelijke voorbereiding.
3. Het vak richt zich ook op spreekoefeningen. Wie dit deel aanvat wordt verondersteld uit de eerste twee deelattesten reeds voldoende zelfvertrouwen te hebben geput.
4. Eens men deel vier aanvat is de motivatie reeds dermate sterk dat de student in zichzelf de motivatie vindt om vol te houden. Tevens is men reeds een actieve voorbeeldfunctie voor de beginnende studenten.
5. Deel vijf is zeer omvangrijk en wordt op vrijwillige basis gekoppeld aan deel zes 'praktijk'. Zodoende wordt de omvangrijke stof door praktijk getoetst. Hier ervaart men de uitdaging om voor beide delen de examenproef te riskeren.
6. Eens deel zes bereikt, en dus ook het diploma behaald, wordt dit beschouwd als een perfecte beleving van volharding en volgehouden inspanning gedurende drie jaren.

Er werd geopteerd voor **begeleide zelfstudie**:

Wij hebben doelbewust gekozen voor een organisatieschema waarin accent ligt op zelfstudie zonder voorkeursbehandeling.

Dit blijkt een zeer gelukkige keuze voor het welslagen en het engagement der gedetineerden.

Dit concept past perfect in de behoefte tot opnemen der verantwoordelijkheid.

Tevens worden 'schijnkandidaten' welke de lessen zouden aanwenden om 'uit cel' te zijn, geweerd. De hoofdinspanning dient geleverd op cel,

na de werkuren en is supplementair. Wij opteren dus voor geen dagonderwijs maar begeleide zelfstudie gezien het optimaal motiverende der eigen inspanningen.

6. De overeenkomst van 10 februari 1997

Gesloten tussen Minister van Vlaamse Gemeenschap – Departement Onderwijs en de Strafinrichting Oudenaarde, voorziet in volledige financiële ondersteuning van de vergoedingen, uitgekeerd aan de leerkrachten die de begeleidingslessen geven. Deze overeenkomst is actueel de belangrijkste garantie voor de continuïteit van het project. Zonder deze financiële ondersteuning zou het project bij gebrek aan financiële middelen in 1997 dienen te zijn stopgezet.

7. Omkadering

7.1. OVERBRENGING TER FINE STUDIE. OMZENDBRIEF VAN 17 MEI 1995

Gezien iedere zes maand een nieuwe groep kandidaten de lessen aanvat is een regelmatig aanbod aan nieuwe kandidaten vereist om de continuïteit van het systeem te waarborgen. Op ons verzoek heeft ons Hoofdbestuur met omzendbrief van 17 mei 1995 de criteria aanvaard en vastgesteld volgens dewelke gedetineerden hun overplaatsing naar de Strafinrichting Oudenaarde kunnen vragen en bekomen *ter fine* van het onderwijs.

Ter recrutering van steeds nieuwe kandidaten stellen wij publicitair materiaal ter beschikking aan de verschillende gevangenissen. Geïnteresseerde gedetineerden kunnen zich vrijblijvend informeren en een sollicitatiegesprek met directie van de Strafinrichting Oudenaarde vragen.

Per examenzittijd worden de nieuwe kandidaten in hun gevangenis van herkomst gehoord en over hun kandidatuur beslist.

7.2. AANMOEDIGINGSPREMIE

Vanaf 1 januari 1995 is er door ons Hoofdbestuur een aanmoedigingspremie voorzien voor gedetineerden die in dagonderwijs (minimum 18 uren per week) lessen volgen. Gezien ons onderwijsproject steunt op begeleide zelfstudie met slechts 2 lessen per week en dit na de werkuren, vielen wij buiten de criteria tot toekenning.

Na argumentatie werd ons concept 'begeleide zelfstudie' toch ontvankelijk verklaard met als

aangepast criterium: vergoeding aan 4 uren per week, volgens lessendeelname en volledige vergoeding aan 18 uren per week na behalen van deelattest. Zodoende werd zowel de inspanning beloond maar bleef de prioriteit in beloning gesteld na geleverde inspanning met resultaat.

Dit werd beslist bij omzendbrief van 11 april 1995.

8. Concrete uitbouw van het onderwijsproject

Recruterings van de leerkrachten:

De recrutering nam een aanvang in mei 1994 voor de eerste klas, vervolgens november 1994 voor de tweede klas, enz. tot wij sinds mei 1997 zes volledige klassen hebben met elk hun respectievelijke leerkracht.

9. Resultaten tot op heden: diploma's en deelattesten

Sinds 1994 tot op heden werden meerdere deelattesten en diploma's behaald:

26 deelattesten wiskunde biologie

18 deelattesten humane vakken

11 deelattesten talen

9 deelattesten richtingsgebonden vakken

3 deelattesten technisch keuken

2 deelattesten technisch personeelzorg

1 deelattest technisch kantoor

2 diploma's keuken

2 diploma's personeelzorg

1 diploma kantoor

De gemiddelde deelname aan het onderwijsproject bedraagt 20 à 30 kandidaten tussen aanvang lessen en examens. Dit is ongeveer een vijfde van onze gedetineerdenpopulatie van de Strafinrichting Oudenaarde.

10. Ondersteuningselementen en bevindingen

10.1. INTERNE ONDERSTEUNING STUDENTENVERGADERINGEN

Na drie examenzittingen met zeer goede resultaten en vier begeleidingsklassen, stelde zich de noodzaak tot opstarten van trimestriële studentenvergaderingen, begeleid door directie en O.B.E.team, (bestaande uit de maatschappelijke assistenten en de psycholoog).

De vergaderingen hebben tot doel: de lesbegeleiding evalueren, wederzijdse leerervaringen laten uitwisselen, samenwerking en positieve studentensfeer stimuleren.

Zeer belangrijk voor deze samenkomsten is de vaststelling van een positief evoluerende sociale interactie tussen studenten-gedetineerden.

Deze positieve dynamiek tussen de studenten resulteert in groeiende positieve gevoelens van waardering, wederzijds respect, studiehulpverlening en een positief solidariteitsgevoel.

Tijdens deze samenkomsten ervaren deze gedetineerden een dynamische studentensfeer welke een groeiend tegengewicht vormt tegen het negatieve criminaliserend effect van de strafopsluiting.

10.2. INTERNE ONDERSTEUNING LEERKRACHTENVERGADERINGEN

Het leerkrachtenteam bestaat uit acht zeer gemotiveerde personen welke met volle overgave de begeleiding op zich nemen.

Met hen organiseren wij semestriële vergaderingen.

Opvallend is het groeiend enthousiasme en begeesting voor het onderwijsproject.

Leerkrachten ervaren de gemotiveerdheid van hun studenten als een extra stimulans in hun engagement naar hun dagschoolleerlingen.

Ongemotiveerde en ongedisciplineerde leerlingen in het dagonderwijs der beroepsafdeling vertonen vaak hetzelfde persoonlijkheids- en gezinsprofiel als de hier zeer gemotiveerde studenten-gedetineerden. De gedetineerden-studenten ervaren zij als 'getuigen' voor 'blijvende vertrouwen' in hun pedagogische functie als leerkracht-dagschoolonderwijs.

10.3. PERMANENTE INTERNE BEGELEIDING DOOR O.B.E. TEAM, DIRECTIE EN PERSONEEL

Vanaf aanvang begeleiden de leden van het O.B.E.-team de studenten in hun dagelijkse zelfstudie. Dit aansprekingspunt geeft aan de psychologische en sociale begeleiding van het team een extra dimensie.

De gezagrelatie der directie krijgt hierdoor tevens een extra humaan aspect en wordt tevens gemilderd.

Ook het bewakingspersoneel neemt, waar mogelijk, deze extra dimensie ter harte om hun bewakings- en begeleidingstaak meer humane accenten te kunnen geven. Een spontane informatievraag over hun les, een woord van aanmoediging

bij de avondlijke studie geven een extra menselijke kleuring van hun bewakingsopdracht.

De verpleegkundige wordt spontaan geraadpleegd door de studenten personenzorg en geeft, waar gewenst, bijkomende toelichtingen.

De Technicus-kok staat de studenten richting hotel keuken met raad en daad bij in hun praktijklessen.

Het personeel getuigt spontaan dat de gemotiveerde studenten-gedetineerden meer blijk geven van strafaanvaarding en door de gewijzigde relatie minder conflictueus reageren op de materiële beperkingen hen opgelegd door de opsluiting op zich.

Het blijkt dat deze gedetineerden in de studieconcentratie een perfect aandachtsveld vinden om de lange tijdsduur van hun opsluiting te verwerken. De tijdsbeleving die voorheen werd ervaren als een groot langdurig tijdsblok, wordt nu beleefd als opgesplitst in meerdere kleinere tijdseenheden die elk op zich als overbrugbaar worden gezien.

Men kijkt aan naar een cyclus van drie jaar studie tot het diploma. Deze drie jaren worden ervaren als korte tijdsblokken van zes maanden waarna steeds een examen volgt en die ieder op zich overbrugbaar zijn.

11. Evaluatie examinatoren en externe ondersteuning

11.1. OVERZICHT EXAMINATOREN

Sinds het opstarten van het onderwijsproject hebben tot op heden 7 examenzittijden plaats gehad in de bezoekszaal van de Strafinrichting te Oudenaarde:

In totaal zetelden hier tot op heden 22 examinatoren.

11.2. EVALUATIES DOOR EXAMINATOREN

Dat deze examenzittijden voor deze examinatoren – de meerderheid zijn leerkrachten in actieve dienst – eveneens bijzonder begeisterende en unieke ervaringen opleveren staat vast.

De confrontaties met de studenten-gedetineerden bleken voor ieder van hen een unieke en positieve ervaring. De confrontatie met de mens welke na een periode van maatschappelijke mislukking opnieuw de weg vindt tot zelfvernieuwing en dit via de studie.

12. Evaluatie en toekomstperspectieven

Het door begeleide zelfstudie behaalde diploma, na drie jaren volgehouden studie, is niet alleen een bewijs van volharding en kunde, het is ook het resultaat van een lange periode:

Groeiend zelfinzicht naar die vroegere schooltijd toen het begon mis te gaan en de noodzakelijke correctieve ondersteuning ontbrak of onvoldoende bleek;

Groeiende ervaring dat door volgehouden inspanning de eigen denk- en interessewereld verrijkt;

De ontdekking van eigen nieuwe sociale vaardigheden, een positieve ingesteldheid naar de medemens en een positieve houding van de medemens mogen ervaren en dit met de medestudenten, de leerkrachten, de examinatoren, de personeelsleden, zijn familie;

Met het bekomen van het diploma de groei van een verlangen om in de maatschappij een nieuwe plaats te bekomen, opnieuw aanvaard te worden als volwaardige burger.

De volgehouden inspanning, bekroond met een diploma, vormt een duidelijk bewijs van zowel mentale, sociale als professionele reclasseringsbereidheid.

Het diploma is geen einddoel maar kan het begin worden van een nieuwe start waarin de maatschappij de gedetineerde opnieuw aanvaardt.

Het behoort nu aan de maatschappij en de verantwoordelijken in de arbeidstoeleiding en arbeidsaanbod om, met kennis van deze nieuwe realiteit, de mogelijkheid te creëren tot volwaardige reïntegratie in de arbeidsmarkt.

Het kunnen uitoefenen van een volwaardige beroepsactiviteit verhoogt de slaagkans tot een harmonieuze reïntegratie in de maatschappij.

Na het behaalde diploma stelt zich voor de afgestudeerde een nieuwe uitdaging:

Hoe bereid ik mij voor op mijn zoektocht naar een volwaardige beroepsactiviteit?

Hoe verklaar ik mijn periode van afwezigheid uit de maatschappij?

Ben ik eerlijk?

Confronteer ik mijn werkgever met mijn vroegere feiten en loop ik het risico op een afwijzing?

Hoe ga ik om met deze afwijzing?

Hoe overtuig ik de andere van mijn wil tot reïntegratie?

Om de individuele meerwaarde van de afgestudeerde gedetineerde naar de arbeidsmarkt te doen valoriseren hebben wij sinds oktober 1997 met de

VZW Vokans een cursus sollicitatietraining aangeboden aan de gedetineerden.

Tevens is met de **VDAB dienst** overleg gepleegd met het oog op een screening van de meest aangepaste bijscholingen volgend op de diploma's volgens de individuele behoeftes van de gedetineerde, rekening houdend met de fase van vrijstelbaarheid van het dossier alsmede van zijn individuele sociale situatie.

De ontstane interne dynamiek zal slechts een blijvend karakter behouden als blijkt dat na de volgehouden inspanning tot het diploma hierop ook een positieve meerwaarde volgt wat betreft de professionele reclasseringsmogelijkheden.

Lieve VAN DE VELDE*

ALTERNATIEVE MAATREGELEN EN DE WERKING VAN DE 'SAM' (STEUNDIENST ALTERNATIEVE MAATREGELEN)

Inleiding

De overtuiging groeit dat naast de klassieke gevangenisstraf en de geldboete, ook de zogenaamde 'alternatieve bestraffingsvormen' een volwaardige plaats in de straftoemeting moeten krijgen.

In de discussies over de invoering en de toepassing ervan, komen steeds twee voorwaarden ter sprake die essentieel worden geacht om deze alternatieven ruime ingang te doen vinden en te doen concretiseren in de praktijk.

Eerst en vooral is het uitermate belangrijk te kunnen beschikken over een **ruim en gevarieerd arsenaal van reacties op strafbaar gedrag**. Enkel zo kan de gerechtelijke overheid voor elke situatie de meest gepaste straf opleggen, rekening houdend met de ernst van de feiten, de persoonlijkheid van de dader en de belangen van het slachtoffer.

Naast een consistent en veelzijdig alternatief sanctiestelsel, moeten bovendien **waarborgen voor een effectieve toepassing ervan** worden ingebouwd. Enkel hierdoor kunnen alternatieve sancties geloofwaardig worden zowel bij de magistratuur, als bij de advocatuur en het brede publiek. Een voldoende potentieel aan waardevolle en

gevarieerde projecten is bijgevolg een conditio sine qua non voor de ontwikkeling en de toepassing van alternatieve bestraffingsvormen. Ook *buitenlandse ervaringen* tonen trouwens het belang aan van een uitgebreid projectenbestand hiervoor.

Voor ons land moet worden opgemerkt dat het *wettelijk geregelde probatiesysteem* (het eerste alternatief op niveau van de straftoemeting) in de strafrechtspraktijk nooit de dimensie heeft gekregen die ervan werd verwacht. Het potentieel van de probatie werd niet ten volle benut. Een aantal knelpunten lagen hier aan de basis en één van de belangrijkste was het gebrek aan personeel en middelen.

In 1994 werden de **dienstverlening** en de **vorming als alternatieve sanctie wettelijk onderbouwd**, enerzijds in het kader van de probatiewet, anderzijds in het kader van de bemiddeling in strafzaken (wetten van 10 februari 1994). De uitvoeringsbesluiten verschenen pas in oktober '94. In 1995 start dan 'officieel' de toepassing van de alternatieven in de praktijk.

Bij het opmaken van een stand van zaken, kan worden vastgesteld **dat er sindsdien voor de uitbouw van de alternatieve gerechtelijke maatregelen op organisatorisch en financieel vlak reeds één en ander werd verwezenlijkt**.

Verwezenlijkingen

I. Reeds in de periode '94-'95 bouwden de probatie-assistenten een uitgebreid projectenbestand uit. Heel wat openbare diensten en verenigingen met een sociaal, wetenschappelijk of cultureel doel werden aangespoord om mee te werken aan de uitvoering van alternatieve sancties. In 1994 trof de regering ook een aantal maatregelen om de toepassing ervan te vergemakkelijken. Zo werd de probatiewet verruimd, de mogelijkheid tot bemiddeling in strafzaken gelanceerd, het personeelskader van de probatie- en bemiddelingsdiensten uitgebreid en de materiële uitrusting ervan op peil gebracht.

II. Het vrijmaken van budgetten voor subsidiëring van projecten en het opstellen van 2 wettelijk geregelde subsidiekanalen hiervoor, betekenden een belangrijke stap voorwaarts.

Het betreft kredieten vastgelegd op de begroting van het Ministerie van Justitie voor ondersteuning van 'Nationale projecten' en kredieten die in het kader van het 'Globaal Plan' ter beschikking kunnen worden gesteld.

* Directrice S.I. Oudenaarde.